

ความเห็นส่วนตัว

ของ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๘ - ๑๙/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑๒/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๑๓/๒๕๖๒

วันที่ ๒๘ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ผู้ร้อง

นายณัฐพล ทีปสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑

นางพิชชารัตน์ เลาทพงศ์ชนะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒

นายอรรถกร ศิริลัทธยากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๓

นายสิระ เจนจาคะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๔

นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๕

นายสมเกียรติ วอนเพียร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๖

พันตำรวจโท ไหวพจน์ อภรณ์รัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๗

นายสุชาติ ชมกลิ่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๘

นายปฐมพงศ์ สุนทรจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๙

นายภิญโญ นิโรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑๐

นายวีระกร คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑๑

นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑๒

นายอนุชา น้อยวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑๓

นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑๔

นายฐานิสร์ เทียนทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑๕

นางสาวตรีสุข เทียนทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑๖
นางสาวกุลวลี นพอมรบดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑๗
นายชัชวาลย์ สุขสมิต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑๘
นายชาญวิทย์ วิภูศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑๙
นางสาวภาดาท์ วรกานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒๐
นายทวีรัฐ รัตนเศรษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒๑
หม่อมราชวงศ์จตุตถมงคล โสณกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒๒
นายสมเกียรติ ศรีสัมพันธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒๓
นายเทวัญ ลิปตพัลลภ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒๔
นายอัศวิน วิภูศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒๕
นายสาธิต ปิตุเตชะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒๖
นายสมชาติ ประดิษฐ์พร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒๗
นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒๘
นายภาณุ ศรีบุญยกาญจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒๙
นางสาวจิตภัสร์ ตัน กฤดากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๓๐
นางกัณตวรรณ ตันเถียร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๓๑
นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๓๒

ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๒๙ คน สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ความเห็น

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ประธานสภาผู้แทนราษฎร (ผู้ร้อง) ส่งคำร้องของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๒ คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๔๑ คน สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) หรือไม่ สรุปข้อเท็จจริงได้ดังนี้

คำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ๑๒/๒๕๖๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะ รวม ๖๖ คน ยื่นคำร้องต่อผู้ร้องว่ามีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓๐ คน เข้าข่ายขาดคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) เนื่องจากเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ และคำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ๑๓/๒๕๖๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะ รวม ๗๔ คน ยื่นคำร้องต่อผู้ร้องว่ามีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๑ คน เข้าข่ายขาดคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) เนื่องจากเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ และทั้งสองคำร้องขอให้มีคำสั่งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๔๑ คน หยุดปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง เนื่องจากหากยังคงให้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อไป อาจก่อให้เกิดปัญหาข้อกฎหมายและการคัดค้านโต้แย้งเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานสำคัญของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ แต่จากการตรวจสอบเอกสารประกอบคำร้องทั้งสอง ปรากฏตามหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งออกให้แก่ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทของผู้ถูกร้องที่ ๑๔ ที่ ๑๖ ที่ ๑๗ ที่ ๒๐ ที่ ๒๖ และที่ ๒๗ ในเรื่องพิจารณาที่ ๑๒/๒๕๖๒ และของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๘ ในเรื่องพิจารณาที่ ๑๓/๒๕๖๒ ไม่มีวัตถุประสงค์ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ที่จะเป็เหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องต้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งไม่รับในส่วนคำร้องของผู้ถูกร้องดังกล่าว แล้วศาลรัฐธรรมนูญให้รวมพิจารณาคำร้องทั้งสองเข้าด้วยกันโดยให้เรียกผู้ถูกร้องตามลำดับดังที่ปรากฏข้างต้น ต่อมาในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ สมาชิกภาพความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๗ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๑๓) เนื่องจากต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๔๙๔ - ๓๔๙๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ และสมาชิกภาพความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒๒ และผู้ถูกร้องที่ ๒๓ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๑๓) เนื่องจากลาออก ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งจำหน่ายคดี

เฉพาะผู้ถูกร้องที่ ๗ ที่ ๒๒ และที่ ๒๓ คงเหลือผู้ถูกร้อง จำนวน ๒๙ คน ส่วนคำร้องขอให้ผู้ถูกร้อง ทั้ง ๓๒ คน หยุดปฏิบัติหน้าที่นั้น เนื่องจากกรณียังไม่ปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ถูกร้อง จำนวน ๓๒ คน มีกรณีตามที่ถูกร้อง ในชั้นนี้ จึงยังไม่เข้าเงื่อนไขที่จะสั่งให้ผู้ถูกร้องทั้ง ๓๒ คน หยุดปฏิบัติหน้าที่ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง

ผู้ถูกร้องทั้ง ๒๙ คน ชี้แจงในทำนองเดียวกันว่า กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ได้จัดทำแบบฟอร์มสำเร็จรูปสำหรับจดทะเบียนนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด โดยแบบฟอร์มดังกล่าวระบุขอบเขตวัตถุประสงค์ที่ประสงค์ไว้ตามลักษณะการประกอบกิจการ ซึ่งทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการจดทะเบียน จึงมิได้เป็นสิ่งที่แสดงหรือยืนยันได้ว่าจะประกอบกิจการเกี่ยวกับ หนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ผู้ถูกร้องทั้ง ๒๙ คน ไม่เคยขอยื่นจดแจ้งการพิมพ์ในกิจการที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ตามพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และผู้ถูกร้องจำนวน ๒๘ คน ไม่เคยได้รับอนุญาต ให้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม จากคณะกรรมการกิจการ โทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการ ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ คณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญมิได้ให้ความหมายหรือเจตนารมณ์ของการเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) ไว้ จึงต้องนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกันมาเป็นแนวทางการพิจารณา โดยในบันทึกรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ) เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๐ หน้าที่ ๑๗๘ และหน้าที่ ๑๗๙ นายสุนทร จันทรังสี อภิปรายเรื่องดังกล่าวไว้ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นเจ้าของกิจการหรือหุ้นส่วนกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม มิได้ ไม่ว่าจะป็นงานตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการ หรือถือหุ้นแทน หรือจะดำเนินการโดยวิธีการอื่นใดไม่ว่าทางตรง ทางอ้อม ที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการดังกล่าวมิได้ การประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด นอกจากจะต้องจดทะเบียนให้ปรากฏในวัตถุประสงค์ของบริษัทแล้ว ยังต้องมืองค์ประกอบอื่นเพื่อยืนยันว่า

มีการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนจริง เช่น ผลิตภัณฑ์สิ่งของจำเป็นพื้นฐาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน และจะต้องพิจารณาตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งคำว่า “กิจการ” หมายความว่า การงานที่ประกอบ ฐานะ คำว่า “สื่อมวลชน” หมายความว่า สื่อกลางที่นำข่าวสาร สาร และเนื้อหาสาระทุกประเภทไปสู่มวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ นักข่าว นักหนังสือพิมพ์ เป็นต้น ดังนั้น คำว่า “กิจการหนังสือพิมพ์” ย่อมหมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลนั้นต้องประกอบกิจการเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์อย่างแท้จริง และคำว่า “กิจการสื่อมวลชนใด ๆ” ย่อมได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ อีกทั้งผู้ถูกร้องที่ ๒๕ ถึงที่ ๓๑ ซึ่งอ้างว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) บัญญัติขึ้นเพื่อให้บุคคลผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนมีวิธีการหาเสียงเลือกตั้งอย่างเท่าเทียมกัน เนื่องจากหากผู้สมัครคนใดเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใดก็จะใช้สถานะความเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นใช้ช่องทางการสื่อสารจากกิจการของตนเพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงให้แก่ตน นอกจากนี้ยังบัญญัติขึ้นเพื่อป้องกันมิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้กิจการของตนเอื้อประโยชน์ให้กับตนในขณะดำรงตำแหน่งเข้าครอบงำ ชี้นำหรือเข้าไปมีส่วนในการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน การเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใดจึงต้องเป็นการประกอบกิจการเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอย่างแท้จริง มิใช่พิจารณาเพียงแต่วัตถุประสงค์ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทซึ่งจดทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เท่านั้น เพราะหากไม่มีการดำเนินกิจการเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนเลย ย่อมไม่ก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการหาเสียงเลือกตั้ง หรือเกิดการขัดขวางและแทรกแซงสิทธิหรือเสรีภาพของสื่อมวลชนได้ และผู้ถูกร้องที่ ๒๖ โต้แย้งด้วยว่า ความเป็นกรรมการบริษัทมิได้เป็นข้อห้ามตามกฎหมาย ผู้ถูกร้องที่ ๒๗ ที่ ๒๘ ที่ ๓๐ และที่ ๓๒ ได้โอนหุ้นทั้งหมดในบริษัทที่ผู้ร้องกล่าวอ้างให้ผู้อื่นก่อนสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้องที่ ๒๗ ที่ ๒๘ และที่ ๓๒ พ้นจากการเป็นกรรมการบริษัทที่ผู้ร้องกล่าวอ้างก่อนสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนั้น ผู้ถูกร้องทั้ง ๒๙ คน ได้ชี้แจงเกี่ยวกับการประกอบกิจการและรายได้ที่แท้จริง โดยแสดงเอกสารหลักฐานปรากฏตามหนังสือรับรองของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ หนังสือบริคณห์สนธิ (แบบ บอจ.๒) สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ.๕) แบบแสดงรายการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของห้างหุ้นส่วน

บริษัท ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ ๘๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ยื่นต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท (แบบ สสช.๑) แบบนำส่งงบการเงิน (แบบ ส.บช.๓) งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน คำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๐๑) คำขอแจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๐๙) คำขอจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภ.ธ.๐๑) คำขอแจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภ.ธ.๐๙) และแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (ภ.ง.ด.๕๐ หรือ ภ.ง.ด.๕๑)

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สิ้นสุดลง เมื่อ ... (๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ ...” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ” จึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องทั้ง ๒๙ คน ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) หรือไม่ และหากเป็นการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ แล้ว ผู้ถูกร้อง เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการดังกล่าวในวันที่ผู้ถูกร้องสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือไม่

ในประเด็นแรก ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติตามคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และเอกสารหลักฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือรับรองของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ คำขอจดทะเบียนบริษัทจำกัด (แบบ บอจ.๑) หนังสือบริคณห์สนธิ (แบบ บอจ.๒) รายการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม และ/หรือ มติพิเศษ (แบบ บอจ.๔) สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ.๕) แบบแสดงรายการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของห้างหุ้นส่วนบริษัท ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ ๘๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ยื่นต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท (แบบ สสช.๑) แบบนำส่งงบการเงิน (แบบ ส.บช.๓) งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (ภ.ง.ด.๕๐ หรือ ภ.ง.ด.๕๑) คำขอจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร (ภ.ธ.๐๑) คำขอแจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามประมวลรัษฎากร (ภ.ธ.๐๙) แบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร (ภ.พ.๓๐) และ

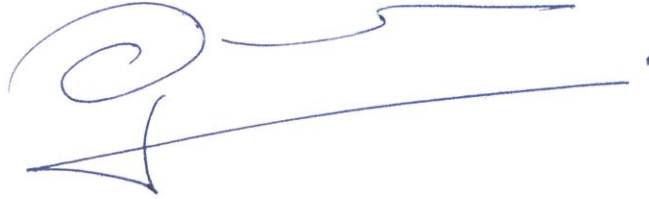
หลักฐานการขออนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ จากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และกระทรวงวัฒนธรรม ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๖ ที่ ๘ ถึงที่ ๒๑ และที่ ๒๔ ถึงที่ ๓๒ ประกอบกิจการที่มีรายละเอียดวัตถุที่ประสงค์ ข้อ ๑๐ ประกอบกิจการบริการทางบัญชี ทางวิศวกรรม ทางสถาปัตยกรรม รับโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ทางด้านวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ สื่อสารมวลชน ทุกชนิดทุกประเภท รวมทั้งการรับจ้างทำวัสดุโฆษณาทางด้านวิทยุ โทรทัศน์ สำหรับการสื่อสารมวลชน ทุกชนิด การรับตรวจสอบบัญชี ตลอดจนรับแปลเอกสารทุกชนิด และรับเป็นล่าม หรือมีวัตถุที่ประสงค์ ข้อ ๑๑ หรือข้อ ๑๒ หรือข้อ ๓๔ หรือข้อ ๓๕ หรือข้อ ๓๗ ที่มีข้อความเหมือนกัน คือ ประกอบกิจการบริการจัดเก็บ รวบรวม จัดทำ จัดพิมพ์และเผยแพร่สถิติ ข้อมูลในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การเงิน การตลาด รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินผลในการดำเนินธุรกิจ หรือมีวัตถุที่ประสงค์ ข้อ ๑๓ หรือข้อ ๒๔ ที่มีข้อความเหมือนกัน คือ ประกอบกิจการค้ากระดาษ เครื่องเขียน แบบเรียน แบบพิมพ์ หนังสือ อุปกรณ์การเรียน เครื่องคำนวณ เครื่องพิมพ์ อุปกรณ์การพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ตู้อัดเอกสาร และเครื่องใช้สำนักงานทุกชนิด หรือมีวัตถุที่ประสงค์ ข้อ ๑๗ ประกอบกิจการค้ากระดาษ เครื่องเขียน แบบเรียน แบบพิมพ์ หนังสือ อุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์การถ่ายภาพและภาพยนตร์ เครื่องคำนวณ เครื่องพิมพ์ อุปกรณ์การพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ตู้อัดเอกสาร เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องมือสื่อสาร คอมพิวเตอร์ รวมทั้งอุปกรณ์และอะไหล่ของสินค้าดังกล่าว หรือมีวัตถุที่ประสงค์ ข้อ ๑๙ ประกอบกิจการโรงพิมพ์ รับพิมพ์หนังสือ พิมพ์หนังสือจำหน่าย และออกหนังสือพิมพ์ หรือมีวัตถุที่ประสงค์ ข้อ ๒๒ ประกอบกิจการบริการจัดเก็บรวบรวม จัดทำ จัดพิมพ์ และเผยแพร่ข้อมูลในการกีฬา รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินผลในการดำเนินการ หรือมีวัตถุที่ประสงค์ ข้อ ๒๗ ประกอบกิจการให้บริการสื่อสารมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และประกอบกิจการ โรงพิมพ์ รับพิมพ์หนังสือ พิมพ์หนังสือจำหน่าย และออกหนังสือพิมพ์ รวมทั้งทำการผลิต

เกี่ยวกับกิจการดังกล่าวข้างต้น หรือมีวัตถุประสงค์ ข้อ ๒๙ ประกอบกิจการให้บริการด้านวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งดำเนินการหลักเกี่ยวกับการผลิตรายการวิทยุและโทรทัศน์ทุกประเภท เช่น รายการบันเทิง รายการเพื่อส่งเสริมการศึกษา รายการข่าว กีฬา พยากรณ์อากาศ สัมภาษณ์บุคคล โดยเป็นรายการสดหรือบันทึกเสียงแบบบันทึกสื่อต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่และกระจายเสียง รวมถึง การขาย ให้เช่าเก็บรักษาเพื่อกระจายเสียงหรือแพร่ภาพและการนำกลับมาแพร่ภาพซ้ำ แต่เมื่อตรวจสอบแบบ สสข.๑ แบบนำส่งงบการเงิน (แบบ ส.บข.๓) และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ไม่ปรากฏว่าเป็นการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) จึงไม่เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓)

ส่วนผู้ถูกร้องที่ ๒๐ ประกอบกิจการ บริษัท ทาโรทาเลนท์ จำกัด มีวัตถุประสงค์ ข้อ ๒๓ ผลิต และให้บริการข้อมูล ข่าวสาร ด้านการบันเทิงและอื่น ๆ ทางโทรศัพท์ หรือโทรสาร รวมทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจการดังกล่าวทุกชนิด (ผู้ร้องระบุเป็นข้อ ๒๑ ที่ถูกน่าจะเป็นข้อ ๒๓ ซึ่งมีข้อความเช่นเดียวกัน) ข้อ ๒๔ ประกอบธุรกิจให้บริการทางโทรศัพท์ โทรทัศน์ โทรพิมพ์ โทรภาพ โทรสาร ทั้งระบบตามสาย ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต และระบบดาวเทียม ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนการติดตั้งอุปกรณ์และเครือข่ายต่าง ๆ การดำเนินงาน การให้บริการซ่อมบำรุงรักษาอุปกรณ์ และเครือข่ายทั้งหมด รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและการจัดบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ข้อ ๒๕ ประกอบกิจการการบริการ และรับทำโฆษณา โทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ โทรสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ แผ่นป้าย ระบบอินเทอร์เน็ต ระบบคอมพิวเตอร์ และระบบผ่านดาวเทียม ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการให้บริการโฆษณาตามสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และ ข้อ ๒๘ ประกอบกิจการโรงพิมพ์ พิมพ์หรือรับจ้างพิมพ์ ออกหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือ และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศทุกภาษา (ผู้ร้องระบุเป็นข้อ ๒๙ ที่ถูกน่าจะเป็นข้อ ๒๘ ซึ่งมีข้อความเช่นเดียวกัน) ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๒๐ ชี้แจงว่า บริษัท ทาโรทาเลนท์ จำกัด ประกอบกิจการ และมีรายได้จากกิจการจัดฝึกอบรมค่ายเยาวชนหลักสูตร XYZ Academy ระหว่างวันที่ ๒๓ ถึงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ และยังมีได้ประกอบกิจการและมีรายได้จากกิจการบริการรับทำโฆษณาประชาสัมพันธ์ และการโฆษณาตามสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากนับตั้งแต่ก่อตั้งบริษัทไม่มีผู้ใดว่าจ้างให้ประกอบกิจการ

ดังกล่าว เห็นว่า แม้แบบ สสช.๑ ระบุว่า ประกอบกิจการบริการ และรับทำโฆษณาประชาสัมพันธ์ การโฆษณาตามสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และประกอบกิจการจัดฝึกอบรม แบบนำส่งงบการเงิน (แบบ ส.บช.๓) รอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ระบุว่า ผลิต และให้บริการข้อมูล ข่าวสาร ด้านการบันเทิงและอื่น ๆ แบบนำส่งงบการเงิน (แบบ ส.บช.๓) รอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ ระบุว่า กิจกรรมการบริหารจัดการและประมวลผลข้อมูล หมายเหตุประกอบ งบการเงินสำหรับงวดบัญชีตั้งแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นวันจดทะเบียนตั้งบริษัท จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ระบุว่า บริษัทประกอบกิจการ บริการ และรับทำโฆษณาประชาสัมพันธ์ การโฆษณา ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด หมายเหตุประกอบงบการเงิน ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ และปี ๒๕๖๐ ระบุว่า บริษัทประกอบธุรกิจบริการ และรับจัดทำโฆษณาประชาสัมพันธ์ การโฆษณาที่เกี่ยวข้องทั้งหมด หมายเหตุ ประกอบงบการเงินสำหรับงวดบัญชีตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันจดทะเบียนเลิกบริษัท ระบุว่า บริษัทประกอบกิจการรับจัดทำโฆษณาประชาสัมพันธ์ก็ตาม แต่เมื่อไม่ปรากฏหลักฐานจากนายทะเบียนว่า บริษัท ทาโรทาเลนท์ จำกัด เคยยื่นคำร้องหรือมีใบอนุญาต จดแจ้งการพิมพ์ตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนการพิมพ์ พ.ศ.๒๕๕๐ ไม่เคยได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการ ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ อีกทั้งไม่ปรากฏ ข้อมูลรายชื่อบริษัท ทาโรทาเลนท์ จำกัด ในทะเบียนผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติ ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และไม่มีรายได้ใด ๆ จากการให้บริการ และผลประกอบการขาดทุนสุทธิ เป็นเงินจำนวน ๙๗,๔๑๕.๕๑ บาท ตามเอกสารหมายเลข ศ ๕/๑๑ และ ศ ๓๑/๕ จึงฟังข้อเท็จจริงได้ว่า บริษัท ทาโรทาเลนท์ จำกัด มิได้ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) จึงไม่เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓)

จึงมีความเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องทั้ง ๒๙ คน มีได้สิ้นสุดลง
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓)

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ